

DOCENTENHANDLEIDING

katern E1.3 Politieke dimensie – 2 Politieke afhankelijkheidsrelaties in het Caribisch gebied

Eindtermen

Een kandidaat kan:

- De huidige staatkundige structuur van Caribische eilanden beschrijven en vergelijken en voormalige, huidige en toekomstige politieke (on)afhankelijkheidsrelaties met de (voormalige) kolonisator analyseren.
- Politieke afhankelijkheidsrelaties tussen landen in het Caribisch gebied beschrijven, verklaren en analyseren.
- De verhouding van individuele eilandstaten, alsmede het gebied als geheel, tot actuele geopolitieke vraagstukken en ontwikkelingen daarin beschrijven, verklaren en analyseren.

Aandachtspunten:

- De Caribische eilanden ontvangen op verschillende wijze internationale politieke, institutionele en financiële hulp en/of ondersteuning.
- De Caribische (ei)landen passen verschillende economische ontwikkelingsstrategieën toe.
- Verschillende vormen van ontwikkelingshulp hebben positieve en negatieve effecten en spelen een rol bij de afhankelijkheid van andere landen.
- De omvang van de gemeenschappen heeft invloed op (democratische) politieke processen. • De Verenigde Staten en China hebben op verschillende wijzen invloed op processen in het Caribisch gebied.
- De staatkundige positie van de eilanden bepaalt de mate waarin eilanden kunnen participeren in internationale organisaties

Stap 1

Vragen

1 Geef een voorbeeld van hoe Barbados zijn economie heeft gediversifieerd om minder afhankelijk te zijn van de suikerindustrie.

1 Barbados heeft zijn economie gediversifieerd door zich meer te richten op de toerismesector en door te investeren in de informatietechnologiesector, waardoor beide sectoren nu belangrijke pijlers van de economie zijn geworden.

2 Geef aan hoe de Bahama's geprobeerd hebben om binnenlandse en buitenlandse investeringen aan te trekken?

2 De Bahama's hebben geprobeerd binnenlandse en buitenlandse investeringen aan te trekken door vrije handelszones en speciale economische zones (SEZ) op te zetten, die investeerders aanzienlijke belastingvoordelen, vrijstellingen van invoerrechten en andere gunstige zakelijke voorwaarden bieden.

3 Geef aan

- wat neoliberalisme betekent
- hoe neoliberalisme zich verhoudt tot de rol van de overheid in economische ontwikkeling.

3 Het neoliberalisme is een politiek-economische filosofie die de vrije markt en individuele keuzevrijheid benadrukt als de belangrijkste drijfveren achter economische groei. Neoliberalen pleiten voor minder overheidsinterventie in de economie, meer privatiseringen, deregulering en

belastingverlagingen om economische groei te bevorderen, wat in contrast staat met de actievere rol van de overheid in economische ontwikkelingsstrategieën.

Opdracht: Ontwikkelingsstrategie Jamaica
Gebruik bron 3.

Bron 3

Ontwikkelingsstrategie Jamaica

De overheid van Jamaica heeft zich gericht op het verhogen van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen. Doel is de afhankelijkheid van geïmporteerde fossiele brandstoffen te verminderen. Een belangrijke ontwikkeling is de implementatie van windenergieprojecten, zoals het Wigton Windfarm in Manchester. Dat project levert groene energie voor duizenden huishoudens. Bovendien bevordert Jamaica ecotoerisme, waarbij de nadruk ligt op het bewaren van de natuurlijke hulpbronnen en het ondersteunen van lokale gemeenschappen.

Deze strategie heeft geleid tot een reductie in de energiekosten en heeft Jamaica geholpen om op een meer milieuvriendelijke manier energie te produceren. Gevolg is dat de ecologische voetafdruk van het eiland is verminderd. Daarnaast heeft het ecotoerisme nieuwe werkgelegenheid gecreëerd en bijgedragen aan de economische groei. Terwijl tegelijkertijd de natuurlijke schoonheid en biodiversiteit van Jamaica behouden blijft.

Bron: Jamaica Information Service (JIS) - bewerkt

In stap 1 worden verschillende ontwikkelingsstrategieën besproken (diversificatie van de economie, infrastructuurontwikkeling, bevordering van investeringen, beperken import en stimuleren export, duurzame ontwikkeling, publiek-private samenwerking).

1 Geef aan welke strategieën te herkennen zijn in de bron.

1 Duurzame ontwikkeling en beperken import

De overgang naar hernieuwbare energie en het promoten van duurzaam toerisme brengen ook uitdagingen met zich mee.

2 Noem een voorbeeld van een uitdaging die deze ontwikkelingsstrategie met zich meebrengt.

2 Voorbeelden:

- hoge investeringskosten
- behoefte aan meer geschoold personeel

Opdracht: Ontwikkelingsstrategie Cuba
Gebruik bron 4.

Bron 4

Ontwikkelingsstrategie Cuba

Cuba heeft een beleid ingezet om import van medicijnen te beperken en export van medicijnen te stimuleren. Dat beleid heeft geleid tot een grotere eigen biotechnologische en farmaceutische sector. Het beleid heeft zowel positieve als negatieve implicaties. Economisch gezien heeft deze strategie Cuba op de kaart gezet als een exporteur van hoogwaardige medicijnen, wat een waardevolle bron van inkomsten is. Bovendien heeft het geleid tot een aanzienlijk niveau van zelfvoorziening in gezondheidszorgproducten. Ook heeft het bijgedragen aan een geavanceerd systeem van gezondheidszorg en onderzoek, ten voordele

van de lokale bevolking. De focus op de ontwikkeling van een eigen biotechnologische en farmaceutische sector heeft echter wel geleid tot minder diversificatie in de economie.

Bron: CIA World Factbook – bewerkt

1 Bedenk een reden waarom juist Cuba een ontwikkelingsstrategie kiest om de import te beperken en de export te stimuleren.

1 Cuba is het enige communistische land in de regio. Daardoor heeft het land te maken met handelsbeperkingen, m.n. door embargo's van de Verenigde Staten.

In de tekst wordt een nadeel van de gekozen ontwikkelingsstrategie genoemd.

2 Leg dat nadeel uit in je eigen woorden.

2 Geld dat door de overheid geïnvesteerd wordt in de biotechnologische en farmaceutische sector kan niet aan iets anders worden uitgegeven. Er is dus minder aandacht voor andere (vitale) sectoren.

Opdracht: Structural Adjustment Programme

Rond 1990 implementeerde Jamaica onder leiding van de toenmalige regering een reeks economische hervormingen die werden aangeduid als het "Structural Adjustment Programme" (SAP). Het SAP omvatte maatregelen zoals deregulering van de markt, privatisering van staatsbedrijven, liberalisering van handel en investeringen, en bezuinigingen op overheidsuitgaven. Het doel was om de economie van Jamaica te herstructureren en de efficiëntie te vergroten door meer ruimte te bieden aan de particuliere sector en marktmechanismen. Hoewel sommige van deze beleidsmaatregelen hebben bijgedragen aan economische groei en stabiliteit, zijn er ook kritiekpunten geweest. Sommige critici beweren dat deze hervormingen hebben geleid tot grotere ongelijkheid, sociale spanningen en de verslechtering van openbare diensten, zoals gezondheidszorg en onderwijs, in Jamaica.

Op welke politiek-economische stroming zijn de hierboven beschreven hervormingen in Jamaica geïnspireerd?

Neoliberalisme

Opdracht: Ontwikkelingsstrategie eigen land

In deze stap worden zes strategieën genoemd waarop de overheid de economie kan stimuleren. Gebruikt de overheid van het eiland waarop jij woont één of meerdere van deze strategieën? Kies één strategie uit en beschrijf hoe de overheid die strategie gebruikt om de economie op jouw eiland te stimuleren.

Voorbeeldantwoorden:

Aruba: Diversificatie van de economie door toerisme en duurzaamheid

Aruba kan zich richten op het diversifiëren van de economie door duurzaam toerisme te bevorderen. De strategie omvat:

Ecotoerismebeleid: Aruba kan een ecotoerismebeleid implementeren dat gericht is op het behoud van natuurlijke habitats, bescherming van kustgebieden en het bevorderen van milieubewuste toerismeprogramma's, zoals eco-excursies, snorkelen en duiken.

Duurzame accommodaties: De overheid kan investeringsstimulansen bieden aan hotels en resorts die duurzame praktijken implementeren, zoals energiezuinige gebouwen, afvalbeheer en gebruik van hernieuwbare energiebronnen.

Promotie van cultureel erfgoed: Aruba kan zijn unieke culturele erfgoed benadrukken door lokale ambachten, culinaire tradities en culturele evenementen te promoten, waardoor het eiland aantrekkelijk wordt voor cultureel toerisme.

Curaçao: Ontwikkeling van de maritieme sector en havendiensten

Curaçao kan zich richten op het ontwikkelen van zijn maritieme sector en havendiensten om de economie te stimuleren. De strategie omvat:

Haven infrastructuur ontwikkeling: Curaçao kan investeren in de modernisering en uitbreiding van havenfaciliteiten om de efficiëntie van goederenvervoer en logistiek te verbeteren, waardoor het eiland een belangrijke hub wordt voor scheepvaart en handel in het Caribisch gebied.

Cruise- en jachttoerisme: De overheid kan incentives bieden aan cruisemaatschappijen en jachteigenaren om Curaçao op te nemen in hun routes, waardoor de toeristische sector wordt gestimuleerd en lokale bedrijven profiteren van toeristische uitgaven.

Maritieme opleiding en training: Curaçao kan investeren in maritieme opleidingsfaciliteiten en trainingen om hooggekwalificeerd personeel te leveren voor de maritieme industrie, waardoor lokale werkgelegenheid wordt gestimuleerd en het eiland een concurrerende positie verwerft in de internationale maritieme sector.

Bonaire: Stimuleren van de landbouw- en voedselproductiesector

Bonaire kan zich richten op het stimuleren van de landbouw- en voedselproductiesector om de economie te diversifiëren en voedselzekerheid te bevorderen. De strategie omvat:

Landbouwinfrastructuur investeringen: Bonaire kan investeren in de verbetering van landbouwinfrastructuur, zoals irrigatiesystemen, kassen en opslagfaciliteiten, om de productiviteit en efficiëntie van lokale landbouwbedrijven te verhogen.

Ondersteuning van kleinschalige landbouwers: De overheid kan programma's en subsidies aanbieden om kleinschalige landbouwers te ondersteunen bij het verbeteren van hun productietechnieken, toegang tot markten en het ontwikkelen van duurzame landbouwpraktijken.

Promotie van lokale voedselproductie: Bonaire kan de promotie van lokale voedselproductie stimuleren door middel van campagnes, markten voor lokale producten en overheidsaankopen van lokale producten voor openbare instellingen, waardoor de vraag naar lokaal geteeld voedsel wordt gestimuleerd en de afhankelijkheid van geïmporteerde producten wordt verminderd.

Stap 2

Vragen

1 Geef aan wat de speciale relatie tussen de Franse overzeese departementen en Nederlandse bijzondere gemeenten met de Europese Unie inhoudt?

1 De relatie tussen de Franse overzeese departementen (Guadeloupe, Martinique, Saint-Martin en Frans-Guyana) en de Nederlandse bijzondere gemeenten (Bonaire, Sint Eustatius en Saba) en de EU stelt de gebieden in staat om te profiteren van EU-fondsen voor ontwikkeling en infrastructuur en garandeert vrij verkeer van goederen, diensten en personen tussen deze gebieden en de EU.

2 CARICOM is een samenwerkingsverband in het Caribisch gebied.

Zoek op welke landen zijn aangesloten bij dit samenwerkingsverband.

2 De Caribische Gemeenschap (CARICOM) is een organisatie van 15 lidstaten en 5 geassocieerde lidstaten in het Caribisch gebied.

De lidstaten van CARICOM zijn: Antigua en Barbuda, Bahama's, Barbados, Belize, Dominica,

Grenada, Guyana, Haïti, Jamaica, Montserrat, Saint Kitts en Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent en de Grenadines, Suriname en Trinidad en Tobago

De geassocieerde lidstaten van CARICOM zijn: Anguilla, Bermuda, Britse Maagdeneilanden, Kaaimaneilanden en Turks- en Caicoseilanden

Opdracht: Samenwerkingsverbanden

Zoals je hebt gezien zijn er veel verschillende samenwerkingsverbanden.

Gebruik de bronnen 7 en 8.

Bron 7

Jamaica

Een voordeel voor Jamaica van het lidmaatschap van dit samenwerkingsverband is de goede handelsrelaties met andere, met name Caribische leden van de gemeenschap. Door het verdrag dat deze landen hebben gesloten, is er een vrijhandelszone gecreëerd die het mogelijk maakt voor Jamaica om goederen te exporteren naar andere lidstaten zonder douanetarieven, waardoor de handel tussen de lidstaten wordt vergemakkelijkt en de economische groei binnen de regio wordt bevorderd.

Daarnaast profiteert Jamaica van de politieke samenwerking binnen dit samenwerkingsverband. Die samenwerking biedt Jamaica een platform om samen met andere landen een sterkere positie in te nemen in internationale organisaties, vooral in betrekking tot zaken die van belang zijn voor de Caribische regio als geheel.

Bron 8

Dominica

Als lid van dit samenwerkingsverband heeft Dominica toegang tot internationale onderwijsbeurzen en ontwikkelingsprogramma's die specifiek bedoeld zijn voor de lidstaten. Een voordeel is bijvoorbeeld de toegang tot het Commonwealth Scholarship and Fellowship Plan (CSFP), een programma dat getalenteerde studenten uit Dominica de mogelijkheid biedt om in een ander land dat lid is van de organisatie te studeren. Dit draagt bij aan de ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen van Dominica door hogere educatie en professionele training.

1 Over welk samenwerkingsverbanden gaat het in deze bronnen.

- Jamaica: ....
- Dominica: ....

2 Bij welke samenwerkingsverbanden die in deze stap genoemd worden, is jouw land aangesloten?

1 Jamaica: CARICOM

Dominica: Gemenebest

2 Antwoord voor Aruba, Curaçao en Bonaire.

Gemenebest: Aruba, Curaçao en Bonaire zijn geen lid van het Gemenebest.

Europese Unie (EU):

Aruba: Aruba is een geassocieerd lid van de Europese Unie, wat betekent dat het deel uitmaakt van het Koninkrijk der Nederlanden en een bijzondere relatie heeft met de EU op basis van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden. Aruba heeft een speciale status binnen de EU, waardoor het deelneemt aan bepaalde EU-programma's en -initiatieven, maar niet volledig onder de EU-wetgeving valt.

Curaçao en Bonaire: Als onderdeel van het Koninkrijk der Nederlanden delen Curaçao en Bonaire dezelfde associatie met de EU als Aruba. Ze hebben een vergelijkbare speciale status

en hebben een bijzondere relatie met de EU op basis van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden.

Franse 'Départements d'outre mer' (DOM) en 'Collectivité d'outre-mer' (COM):

Geen van de drie eilanden (Aruba, Curaçao en Bonaire) is aangesloten bij de Franse 'Départements d'outre mer' (DOM) of 'Collectivité d'outre-mer' (COM), omdat deze eilanden onderdeel zijn van het Koninkrijk der Nederlanden.

Verenigde Naties (VN):

Aruba, Curaçao en Bonaire maken geen deel uit van de Verenigde Naties als afzonderlijke entiteiten, omdat ze als territoriale delen van het Koninkrijk der Nederlanden worden vertegenwoordigd door Nederland in VN-aangelegenheden.

ACP-landen en associatie met de EU:

Aruba, Curaçao en Bonaire maken deel uit van de ACP-groep (Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan) vanwege hun status als overzeese gebieden van de EU.

CARICOM:

Aruba, Curaçao en Bonaire maken geen deel uit van CARICOM, aangezien deze organisatie voornamelijk bestaat uit Caribische landen en territoria die niet onderdeel zijn van het Koninkrijk der Nederlanden.

Opdracht: Engelse monarchie van deze tijd?

Gebruik bron 9.

Bron 9

Hoezo, feestje? Steeds meer landen Gemeenebest willen af van koning Charles

Het was een historisch moment toen Charles de Derde op 6 mei 2023 tot koning werd gekroond. Niet alleen voor de Britten, maar ook voor heel wat andere landen in de wereld waarvan hij formeel het staatshoofd is, de landen van het Britse Gemeenebest. Maar steeds meer van die landen willen af van de vorst uit het verre Londen.

De dag voor de kroning zei een Jamaicaanse minister dat het tijd wordt dat het land een republiek wordt. Jamaica is weliswaar sinds 1962 onafhankelijk, maar maakt nog wel deel uit van het Gemeenebest, waardoor koning Charles het staatshoofd is.

Zijn kroning is in Jamaica geen reden voor een feestje, zei de minister, maar juist een nieuwe impuls om zich af te scheiden van de monarchie. Naast Jamaica hebben nog vijf andere landen aangegeven af te willen van de Britse vorst als staatshoofd. Ze liggen allemaal in het Caraïbisch gebied, waar het enthousiasme voor het Britse koningshuis de laatste jaren flink is afgenomen.

Vrij naar artikel op [rtlnieuws.nl](https://www.rtlnieuws.nl)

Bekijk de volgende stelling:

De Engelse monarchie is niet meer van deze tijd.

Bedenk een argument vóór de stelling en bedenk een argument tegen de stelling.

Vergelijk jouw argumenten met de argumenten van een klasgenoot. Bespreek elkaars argumenten.

Voorbeeldantwoord

Voor de stelling:

Voor veel inwoners van de voormalige Britse koloniën in het Caribisch gebied is de Engelse monarchie een overblijfsel van koloniale overheersing. De aanwezigheid en invloed van de

monarchie in hun regionale aangelegenheden kan als achterhaald worden beschouwd, vooral in een tijd waarin veel van deze landen streven naar grotere autonomie en nationale identiteit. De wens om het koloniale verleden volledig achter zich te laten en volledig zelfbestuur te bereiken, kan leiden tot het gevoel dat de Engelse monarchie niet meer past in de moderne, onafhankelijke Caribische staten.

Tegen de stelling:

Sommige inwoners in het Caribisch gebied kunnen de aanwezigheid van de Engelse monarchie waarderen als een symbool van stabiliteit en continuïteit. De associatie met het Verenigd Koninkrijk en de monarchie kan voordelen bieden op het gebied van internationale betrekkingen, economische hulp, en toegang tot wereldwijde netwerken. Daarnaast vertegenwoordigt de monarchie een unieke culturele en historische band die bijdraagt aan de diversiteit van de eigen nationale identiteit. Voor sommige Caribische landen kan de band met de monarchie ook een toeristische aantrekkingskracht hebben, gezien de wereldwijde fascinatie voor de Britse koninklijke familie.

Stap 3

Opdracht: Afkomst ontwikkelingshulp

Gebruik bron 13.

Bron 13

Aardbeving Haïti

In 2010 is Haïti getroffen door een verwoestende aardbeving. Na de aardbeving heeft Frankrijk heeft hulp verleend aan Haïti op verschillende terreinen. Zo heeft Frankrijk bijgedragen aan de heropbouw van de infrastructuur, zoals scholen en ziekenhuizen, en aan programma's ter ondersteuning van de wederopbouw van de economie. Frankrijk heeft ook samengewerkt met Haïti op het gebied van onderwijs en culturele uitwisselingen, ter bevordering van de ontwikkeling van menselijk kapitaal en het behoud van de rijke culturele erfenis van Haïti.

1 Geef aan of in dit voorbeeld sprake is van bilaterale hulp of van multilaterale hulp.

1 Bilaterale hulp

2 Frankrijk voelde zich min of meer verplicht om hulp te verlenen aan Haïti na de aardbeving. Beredeneer waarom Frankrijk deze verplichting voelde.

2 Frankrijk voelde zich verplicht door de historische banden met Haïti. Haïti was ooit een Franse kolonie.

Opdracht: NGO

Gebruik bron 14.

Bron 14

Naam van de NGO: CARE

Type hulp: Ontwikkelingshulp en humanitaire hulp

Werkgebied: Caribisch gebied (o.a. Haïti, Cuba, Jamaica) en andere delen van de wereld

Beschrijving: CARE is actief in het Caribisch gebied en werkt aan een breed scala van kwesties, waaronder voedselzekerheid, water en sanitaire voorzieningen, onderwijs, gezondheidszorg, rampenbestrijding en gemeenschapsontwikkeling.

Hier zijn enkele voorbeelden van activiteiten die CARE in het Caribisch gebied kan uitvoeren:
Noodhulp na natuurrampen: CARE kan snel reageren op natuurrampen zoals orkanen, aardbevingen en overstromingen door noodhulp te bieden, zoals voedsel, water, onderdak en medische zorg aan getroffen gemeenschappen.

Voedselzekerheid: CARE kan programma's opzetten om de voedselzekerheid in kwetsbare gemeenschappen te vergroten door middel van landbouwtraining, zaadverdeling en verbetering van landbouwtechnieken.

Onderwijs: CARE kan scholen ondersteunen en onderwijsprogramma's ontwikkelen om de toegang tot kwalitatief onderwijs te verbeteren en de vaardigheden en kennis van kinderen en jongeren te vergroten.

Gezondheidszorg: CARE kan gezondheidszorgprojecten financieren en gezondheidszorgdiensten verbeteren, waaronder de toegang tot gezondheidszorg, vaccinaties en voorlichting over gezondheidskwesties.

Gemeenschapontwikkeling: CARE werkt vaak nauw samen met lokale gemeenschappen om duurzame ontwikkelingsprojecten te plannen en uit te voeren, gericht op het verbeteren van de levenskwaliteit en het bevorderen van economische groei.

Zoek nu zelf een andere NGO op die actief in het Caribisch gebied.

Ga op zoek naar vergelijkbare informatie als de informatie over CARE.

Presenteer de informatie die je vindt op dezelfde manier als de informatie over CARE.

Voorbeeldantwoord

Voorbeelden van NGO's: Oxfam, Save the children en Plan international.

Opdracht: Vormen van ontwikkelingshulp

Hieronder zie je vier voorbeelden van ontwikkelingshulp.

Geef per voorbeeld aan om welke vorm van ontwikkelingshulp het gaat.

A Na een verwoestende orkaan sturen internationale hulporganisaties onmiddellijke voedsel, water, medicijnen, onderdak en medische hulp om levens te redden en het lijden te verminderen.

B Een land biedt financiële steun voor de wederopbouw van infrastructuur na een natuurramp, maar stelt als voorwaarde dat de getroffen natie goederen en diensten van de donor moet afnemen voor de wederopbouwprojecten, zoals bouwmaterialen of technische expertise.

C Een donornatie ondersteunt een langlopend project in het Caribisch gebied om de water- en sanitaire infrastructuur te verbeteren, wat bijdraagt aan de verbetering van de levenskwaliteit van de lokale bevolking en een duurzame ontwikkeling bevordert.

D Een internationale organisatie verstrekt financiële steun aan een Caribisch land zonder enige verplichting om specifieke producten of diensten van de donor af te nemen. Dit geeft het ontvangende land meer flexibiliteit in het gebruik van de hulp.

A Noodhulp

B Gebonden hulp – Structurele hulp

C Structurele hulp

D Ongebonden hulp

Stap 4

Opdracht: Waar of niet waar?

Bekijk de volgende bewering. Geef aan of de bewering waar of niet waar is.
Licht je antwoord toe.

“De economische relatie tussen de Caribische landen en de Verenigde Staten is wederzijds voordelig.”

Waar

De handelsrelatie is wederzijds voordelig; Caribische landen exporteren goederen naar de VS en importeren Amerikaanse producten en diensten.

Opdracht: invloed van China

Gebruik bron 17.

Bron 17

Dominicaanse Republiek en China

De Dominicaanse Republiek is een voorbeeld van een Caribisch land met diplomatieke banden met China. In mei 2018 verbrak de Dominicaanse Republiek haar diplomatieke banden met Taiwan en ging zij diplomatieke banden aan met de Volksrepubliek China. Dit was een belangrijke stap, want China ziet Taiwan als een afvallige provincie en zij belooft landen met economische voordelen als zij de diplomatieke erkenning van Taiwan intrekken.

De vicepresident van China schudt de handen met de Dominicaanse minister van Buitenlandse Zaken.

Na het aanknopen van de diplomatieke banden zijn de relaties tussen China en de Dominicaanse Republiek versterkt, met onder meer:

- Economische investeringen

China heeft investeringen in de Dominicaanse Republiek gedaan, waaronder miljarden dollars voor infrastructuurprojecten zoals wegen, elektriciteitsnetwerken en andere faciliteiten. Deze

investeringen zijn deel van China's Belt and Road Initiative, dat beoogt de handels- en infrastructuurverbindingen tussen Azië, Europa en Afrika uit te breiden.

- Handel

De handel tussen de twee landen is toegenomen. De Dominicaanse Republiek exporteert meer goederen naar China, denk aan tabak en mineralen, en importeert meer Chinese goederen, zoals elektronica, bouwmaterialen en textiel.

- Onderwijs en cultuur

Er is een uitwisseling op het gebied van onderwijs, met studiebeurzen voor Dominicaanse studenten om in China te studeren, en culturele uitwisselingen die bedoeld zijn om wederzijds begrip en relaties tussen de volkeren te bevorderen.

1 China investeert in Caribische landen als de Dominicaanse Republiek vaak veel in infrastructuurprojecten. Noem het gemeenschappelijk voordeel dat deze investeringen heeft voor de Dominicaanse Republiek en China.

1 Investerings in de infrastructuur, zoals luchthavens, zeehavens en wegen, zorgen voor een betere bereikbaarheid van het land en maken handel gemakkelijk. Dat is voordelig voor zowel de Dominicaanse Republiek als voor China.

2 Beredeneer waarom de diplomatieke betrekkingen tussen de Dominicaanse Republiek en China kunnen leiden tot spanningen tussen de Dominicaanse Republiek en de Verenigde Staten.

2 Deze diplomatieke betrekkingen tussen de Dominicaanse Republiek en China kunnen leiden tot spanningen met de Verenigde Staten, dat bezorgd is over de groeiende invloed van China in de nabijheid van de Verenigde Staten.

Daarnaast zullen door de diplomatieke betrekkingen tussen de Dominicaanse Republiek en China de handelsbetrekkingen tussen de Dominicaanse Republiek en de Verenigde Staten verslechteren.

Toetsvragen

Meerkeuzevragen bij deze opdracht.

1 Wat is een doel van economische ontwikkelingsstrategieën?

A Het verlagen van de levensstandaard.

B Het verminderen van economische activiteit.

C Het bevorderen van economische groei en welvaart. (juist)

D Het verhogen van de afhankelijkheid van één sector.

2 Welk proces kan een overheid toepassen om de afhankelijkheid van één sector te verminderen?

A Nationalisatie van belangrijke industrieën.

B Diversificatie van de economie. (juist)

C Concentratie op traditionele industrieën.

D Implementatie van protectionistische handelsbeleid.

3 Welk beleid kan een overheid gebruiken om buitenlandse investeringen aan te trekken?

A Verhoging van belastingen op bedrijven.

B Strikte regulering van de arbeidsmarkt.

C Ontwikkeling van speciale economische zones. (juist)

D Beperking van de exportactiviteiten.

4 Wat wordt bedoeld met 'imports substitutie'?

- A Het importeren van goederen om binnenlandse productie te stimuleren.
- B Het vervangen van buitenlandse import door binnenlandse productie. (juist)**
- C Het subsidiëren van buitenlandse goederen om de export te bevorderen.
- D Het toepassen van hoge importtarieven op alle buitenlandse goederen.

5 Welk kenmerk past het best bij het Gemeenebest?

- A Het is een politieke unie met een centrale regering.
- B Het is een organisatie gebaseerd op gedeelde taal, geschiedenis en culturen. (juist)**
- C Het is een organisatie die streeft naar een gezamenlijk buitenlands beleid.
- D Het is een intergouvernementeel orgaan met wetgevende bevoegdheden.

6 Wat is een primaire doelstelling van de Caribische Gemeenschap (CARICOM)?

- A Het vormen van een politieke unie zoals de Europese Unie.
- B Het creëren van een gezamenlijk leger voor defensie.
- C Economische integratie en stimulering van handel tussen leden. (juist)**
- D Het uitsluiten van buitenlandse invloeden op binnenlandse beleidsvorming.

7 Wat is de relatie van de onafhankelijke Caribische landen met de Verenigde Naties (VN)?

- A Ze zijn geassocieerde leden van de VN.
- B Ze zijn volwaardige leden van de VN. (juist)**
- C Ze zijn waarnemende leden van de VN.
- D Ze zijn geen lid van de VN, maar hebben wel een speciale status.

8 Welke uitspraak past het best het doel van bilaterale hulp aan Caribische landen?

- A Het ondersteunen van militaire operaties in de regio.
- B Het versterken van handelsbetrekkingen ten gunste van de donorlanden.
- C Het bieden van ondersteuning voor specifieke projecten. (juist)**
- D Het uitvoeren van politieke campagnes in Caribische landen.

9 Wat is een potentieel negatief effect van gebonden hulp?

- A Het bevordert directe democratische processen in ontvangende landen.
- B Het kan ontvangende landen afhankelijk maken van donorlanden. (juist)**
- C Het leidt altijd tot verbeterde relaties tussen donor- en ontvangende landen.
- D Het biedt pas in de toekomst verlichting van armoede.

10 Welke vorm van hulp is het meest in eerste instantie passend als een land wordt getroffen door een orkaan?

- A Gebonden hulp
- B Ongebonden hulp
- C Structurele hulp
- D Noodhulp (juist)**

11 Waardoor hebben de Verenigde Staten vooral een aanzienlijke invloed in het Caribisch gebied?

- A Religieuze missies
- B Geografische nabijheid (juist)**
- C Historische koloniale banden
- D Taalovereenkomsten

- 12** Wat is een direct resultaat van China's investeringen in Caribische infrastructuurprojecten?
- A Verzwakking van de lokale economieën.
  - B Toename van de export van technologie naar China.
  - C Bevordering van economische ontwikkeling in de regio. (juist)**
  - D Vermindering van de Caribische culturele diversiteit.

Examenvragen

Uit examen 2015 tijdvak 1 – havo – aangepast

Als je op het internet naar statistische informatie over het Caribisch gebied zoekt, kom je op sommige Caribische websites verschillende namen van gebieden en eilanden niet tegen. Dit kan verklaard worden door de staatkundige positie van deze gebieden/eilanden. Noem twee namen van zulke gebieden/eilanden en verklaar hoe het komt dat je ze niet tegenkomt in de statistieken.

Uit examen 2015 tijdvak 1 – havo – aangepast

Antwoordmodel

Het gaat om eilanden/gebieden in het Caribisch gebied die niet onafhankelijk zijn. Voorbeelden zijn: alle Franse eilanden, Puerto Rico, de Virgin eilanden, Cayman eilanden, de BES-eilanden, enz.

Deze gebieden/eilanden zijn niet onafhankelijk/vallen meestal onder het 'moederland'/zijn bij de statistieken van het moederland te vinden.

Uit examen 2016 tijdvak 1 – havo

Gebruik de atlas.

Een Brits onderzoeksteam heeft onderzoek gedaan in het territorium van de Caymaneilanden, wat wordt gerekend tot Brits overzees gebied.

1 Noem in het Caribisch gebied twee andere eilanden(groepen) die ook worden gerekend tot Brits overzees gebied.

Groot- Brittannië en de voormalige Britse koloniën die nu zelfstandige landen zijn, zoals Canada, Jamaica en India, werken samen in een organisatie die de onderlinge betrokkenheid wil stimuleren.

2 Wat is de naam van deze organisatie?

Uit examen 2016 tijdvak 1 – havo

Antwoordmodel

1 Twee van de volgende Britse overzeese gebiedsdelen: De (Britse) Maagdeneilanden – Montserrat – Anguilla – De Turks- en Caicoseilanden

2 Gemeenebest van Naties/ Commonwealth of Nations

Uit examen 2021 tijdvak 1 – havo – aangepast

In de twintigste eeuw nam de invloed van West-Europese landen in het Caribisch gebied af en de invloed van de Verenigde Staten (en Rusland) nam juist toe. Door het verschuiven van het mondiale economische zwaartepunt is te verwachten dat de invloed vanuit een bepaald land de komende jaren zal toenemen.

Geef:

1 de naam van het land waarvan de invloed in het Caribisch gebied de komende jaren zal

toenemen;

2 een voorbeeld uit je eigen leefomgeving waaruit deze invloed blijkt.

Uit examen 2021 tijdvak 1 – havo – aangepast

Antwoordmodel

1 China (en India)

2 Juiste voorbeelden zijn:

- In de detailhandel (bijvoorbeeld supermarkten) zijn steeds meer Chinezen actief.
- Op eilanden in het Caribische gebied zijn steeds meer Chinese inwoners / invloeden / producten.
- Elektronica winkels en juwelierszaken en kleding.